

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 5 augusti 2016
(OR. en)

5368/2/16
REV 2

Interinstitutionellt ärende:
2015/0073 (NLE)

COTRA 3
CDN 3

RÄTTSAKTER OCH ANDRA INSTRUMENT

Ärende: Strategiskt partnerskapsavtal mellan Europeiska unionen och dess
medlemsstater, å ena sidan, och Kanada, å andra sidan

STRATEGISKT PARTNERSKAPSAVTAL
MELLAN EUROPEISKA UNIONEN
OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN,
OCH KANADA, Å ANDRA SIDAN,

INGRESS

EUROPEISKA UNIONEN, nedan kallad *unionen*,

och

KONUNGARIKET BELGIEN,

REPUBLIKEN BULGARIEN,

REPUBLIKEN TJECKIEN,

KONUNGARIKET DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,

REPUBLIKEN ESTLAND,

IRLAND,

REPUBLIKEN GREKLAND,

KONUNGARIKET SPANIEN,

REPUBLIKEN FRANKRIKE,

REPUBLIKEN KROATIEN,

REPUBLIKEN ITALIEN,

REPUBLIKEN CYPERN,

REPUBLIKEN LETTLAND,

REPUBLIKEN LITAUEN,

STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,

UNGERN,

REPUBLIKEN MALTA,

KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

REPUBLIKEN POLEN,

REPUBLIKEN PORTUGAL,

RUMÄNIEN,

REPUBLIKEN SLOVENIEN,

REPUBLIKEN SLOVAKIEN,

REPUBLIKEN FINLAND,

KONUNGARIKET SVERIGE,

FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

fördragsslutande parter i fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan kallade *medlemsstaterna*,

å ena sidan, och

KANADA,

å andra sidan,

nedan gemensamt kallade *parterna*,

SOM INSPIRERAS AV den långvariga vänskap som formats mellan folken i Europa och Kanada genom deras omfattande historiska, kulturella, politiska och ekonomiska förbindelser,

SOM NOTERAR de framsteg som gjorts sedan 1976 års ramavtal om kommersiellt och ekonomiskt samarbete mellan Europeiska gemenskaperna och Kanada, 1990 års förklaring om de transatlantiska förbindelserna mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och Kanada, 1996 års gemensamma politiska förklaring om relationerna mellan Kanada och EU och den gemensamma handlingsplanen för Europeiska unionen och Kanada, partnerskapsagendan för EU och Kanada från 2004, och 2005 års avtal mellan Europeiska unionen och Kanada om fastställande av en ram för Kanadas deltagande i Europeiska unionens krishanteringsinsatser,

SOM BEKRÄFTAR den vikt som parterna fäster vid de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna enligt den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,

SOM DELAR uppfattningen att spridning av massförstörelsevapen utgör ett allvarligt hot mot den internationella säkerheten,

SOM BYGGER på sin långvariga tradition av samarbete för att främja internationella principer om fred och säkerhet samt rättsstatsprincipen,

SOM BEKRÄFTAR sin beslutsamhet att bekämpa terrorism och organiserad brottslighet genom bilaterala och multilaterala kanaler,

SOM DELAR åtagandet att minska fattigdomen, stimulera ekonomisk tillväxt för alla, och bistå utvecklingsländerna i deras strävan mot politiska och ekonomiska reformer,

SOM ÄR MEDVETNA OM sin önskan att främja hållbar utveckling, i dess ekonomiska, sociala och miljörelaterade dimensioner,

SOM UTTRYCKER sin stolthet över de omfattande direkta personkontakter mellan sina medborgare och sitt åtagande om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar,

SOM ERKÄNNER den viktiga roll som effektiva multilaterala organisationer kan spela för att främja samarbete och uppnå positiva resultat när det gäller globala frågor och utmaningar,

SOM ÄR MEDVETNA OM sina dynamiska handels- och investeringsförbindelser, som kommer att förstärkas ytterligare genom ett effektivt genomförande av ett övergripande avtal om ekonomi och handel,

SOM NOTERAR att de bestämmelser i detta avtal som omfattas av tillämpningsområdet för del III avdelning V i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt binder Förenade kungariket och Irland som separata avtalsslutande parter, och inte som en del av Europeiska unionen, såvida inte Europeiska unionen tillsammans med Förenade kungariket och/eller Irland gemensamt meddelar Kanada att Förenade kungariket och/eller Irland är bundna av bestämmelserna som en del av Europeiska unionen i enlighet med protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, som är fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Om Förenade kungariket och/eller Irland upphör att vara bundna av bestämmelserna som en del av Europeiska unionen i enlighet med artikel 4a i protokoll nr 21, ska Europeiska unionen tillsammans med Förenade kungariket och/eller Irland omedelbart underrätta Kanada om varje ändring av deras ställning, varvid de ska förbli bundna av avtalets bestämmelser som enskilda parter. Samma sak gäller för Danmark i enlighet med protokollet om Danmarks ställning, som fogats till dessa fördrag,

SOM ERKÄNNER de institutionella förändringarna i Europeiska unionen sedan ikraftträdandet av Lissabonfördraget,

SOM BEKRÄFTAR sina ställningar som strategisk partner och sin beslutsamhet att ytterligare stärka och förbättra sitt förhållande och internationella samarbete på grundval av ömsesidig respekt och dialog i syfte att främja sina gemensamma intressen och värderingar,

SOM ÄR ÖVERTYGADE OM att detta samarbete bör utvecklas stegvis och pragmatiskt, i takt med att deras politik utvecklas,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

AVDELNING I

GRUNDVAL FÖR SAMARBETET

ARTIKEL 1

Allmänna principer

1. Parterna uttrycker sitt stöd för de gemensamma principer som kommer till uttryck i Förenta nationernas stadga.
2. Med tanke på deras strategiska förbindelser, ska parterna sträva efter att öka samstämmigheten vid utvecklingen av sitt samarbete på bilateral, regional och multilateral nivå.
3. Parterna ska genomföra detta avtal grundat på gemensamma värderingar, principerna om dialog, ömsesidig respekt, jämlikt partnerskap, multilateralism, samförstånd och respekt för internationell rätt.

AVDELNING II

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER, GRUNDLÄGGANDE FRIHETER, DEMOKRATI, RÄTTSSSTATSPRINCIPEN

ARTIKEL 2

Att upprätthålla och utveckla demokratiska principer,
mänskliga rättigheter och grundläggande friheter

1. Respekt för de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, såsom de fastställs i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och befintliga internationella fördrag om mänskliga rättigheter och andra rättsligt bindande instrument som unionen eller medlemsstaterna och Kanada är parter i, ligger till grund för parternas nationella och internationella politik och utgör en väsentlig del av detta avtal.
2. Parterna ska sträva efter att samarbeta och upprätthålla dessa rättigheter och principer i sin egen politik och uppmuntra andra stater att ansluta sig till dessa internationella fördrag om mänskliga rättigheter och rättsligt bindande instrument och att genomföra sina egna åtaganden i fråga om mänskliga rättigheter.
3. Parterna har åtagit sig att främja demokrati, inbegripet fria och rättvisa val i enlighet med internationella normer. Varje part ska informera den andra parten om sina respektive valobservatörsuppdrag och bjuda in den andra att delta när så är lämpligt.

4. Parterna erkänner betydelsen av rättsstatsprincipen som skydd för mänskliga rättigheter och effektivt fungerande institutioner i en demokratisk stat. Detta kan omfatta att det finns ett oberoende rättsväsen, likhet inför lagen, rätten till en rättvis rättegång och enskildas tillgång till effektiv rättslig prövning.

AVDELNING III

INTERNATIONELL FRED OCH SÄKERHET OCH EFFEKTIV MULTILATERALISM

ARTIKEL 3

Massförstörelsevapen

1. Parterna anser att spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen, såväl till statliga som icke-statliga aktörer, utgör ett av de allvarligaste hoten mot internationell stabilitet och säkerhet.

2. Parterna är därför överens om att samarbeta och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att till fullo iaktta och fullgöra sina skyldigheter enligt internationella nedrustnings- och icke-spridningsavtal samt enligt FN:s säkerhetsråds resolutioner. Dessutom ska parterna fortsätta att på lämpligt sätt samarbeta till stöd för insatser för icke-spridning genom deltagande i de exportkontrollsystem som båda är parter i. Parterna är överens om att denna bestämmelse utgör en väsentlig del av detta avtal.
3. Parterna är dessutom överens om att samarbeta och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att
- a) vid behov vidta åtgärder för att underteckna, ratificera eller ansluta sig till alla relevanta internationella nedrustnings- och icke-spridningsavtal och fullt ut genomföra alla skyldigheter enligt dessa avtal i vilka de är parter och uppmuntra andra stater att ansluta sig till dessa avtal,
 - b) upprätta ett effektivt system för nationell exportkontroll som omfattar kontroll av export och förhindrande av olaglig handel med och transitering av varor med anknytning till massförstörelsevapen, bland annat genom kontroll av slutanvändningen av teknik med dubbla användningsområden i samband med massförstörelsevapen och genom effektiva sanktioner vid överträdelser av exportkontroller,

- c) bekämpa spridning av kemiska och biologiska vapen och toxinvapen. Parterna är överens om att samarbeta i relevanta forum för att främja utsikterna för allmän anslutning till internationella konventioner, exempelvis konventionen om kemiska vapen (konventionen om förbud mot utveckling, produktion, lagring och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring) och konventionen om biologiska vapen och toxinvapen (konventionen om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstöring).
4. Parterna är överens om att inrätta ett regelbundet högnivåmöte mellan EU och Kanada för att diskutera olika sätt att främja samarbete om en rad frågor rörande icke-spridning och nedrustning.

ARTIKEL 4

Handeldvapen och lätta vapen

1. Parterna är medvetna om att olaglig tillverkning, överföring och omsättning av handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till sådana vapen, samt överdriven anhopning, bristfällig hantering, otillräckligt säker lagring och okontrollerad spridning av sådana vapen fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot freden och den internationella säkerheten.
2. Parterna är överens om att fullgöra sina respektive skyldigheter att bekämpa den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till dessa, inom ramen för relevanta internationella instrument såsom FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen samt skyldigheter som härrör från FN:s säkerhetsråds resolutioner.

3. Parterna ska sträva efter att vidta åtgärder för att ta itu med den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen och att samarbeta och sträva efter samordning, komplementaritet och synergi i sina gemensamma ansträngningar för att hjälpa andra stater att bekämpa den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen och ammunition på global, regional och nationell nivå, när så är lämpligt.

ARTIKEL 5

Internationella brottmålsdomstolen

1. Parterna bekräftar att de mest allvarliga brotten som angår hela det internationella samfundet inte får förbli ostraffade och att det är nödvändigt att genom åtgärder på nationell nivå och ett utvidgat internationellt samarbete, till exempel med Internationella brottmålsdomstolen, se till att de lagförs på ett effektivt sätt.
2. Parterna har gemensamt åtagit sig att främja en universell ratificering av eller anslutning till Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, och att verka för ett effektivt inhemskt genomförande av stadgan bland de stater som är parter i Internationella brottmålsdomstolen.

ARTIKEL 6

Samarbete för att bekämpa terrorism

1. Parterna erkänner att kampen mot terrorism är en gemensam prioritet och betonar att kampen mot terrorism måste föras med respekt för rättsstatsprincipen, internationell rätt, särskilt FN-stadgan och relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd, mänskliga rättigheter, internationell flyktingrätt, humanitär rätt och de grundläggande friheterna.
2. Parterna ska upprätthålla samråd på hög nivå om terrorismbekämpning och ha tillfälliga kontakter i syfte att främja effektiva gemensamma mekanismer för samarbete och insatser för terrorismbekämpning där så är möjligt. Detta ska bland annat ta formen av regelbundna utbyten om terroristförteckningar, bekämpande av våldsamma extremiststrategier och tillvägagångssätt för att ta itu med nya terrorismbekämpningsfrågor.
3. Parterna har gemensamt åtagit sig att främja en omfattande internationell strategi för att bekämpa terrorismen under ledning av FN. Parterna ska särskilt samarbeta i syfte att fördjupa det internationella samförståndet inom detta område för att på lämpligt sätt främja ett fullständigt genomförande av FN:s globala strategi för terrorismbekämpning och tillämpning av FN:s säkerhetsråds relevanta resolutioner.
4. Parterna ska fortsätta att samarbeta nära inom ramen för det globala forumet för terrorismbekämpning och dess arbetsgrupper.

5. Parterna ska i sitt arbete vägledas av de internationella rekommendationer som fastställts av arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt för att bekämpa finansiering av terrorism.
6. Parterna ska fortsätta att samarbeta på lämpligt sätt för att förbättra övriga staters kapacitet för terrorismbekämpning för att förebygga, upptäcka och vidta åtgärder vid terroristverksamhet.

ARTIKEL 7

Samarbete för att främja internationell fred och stabilitet

För att främja sina gemensamma intressen genom att främja internationell fred och säkerhet och effektiva multilaterala institutioner och politiska riktlinjer ska parterna

- a) fortsätta sina ansträngningar för att ytterligare stärka den transatlantiska säkerheten, med beaktande av den centrala rollen hos den nuvarande transatlantiska säkerhetsstrukturen mellan Europa och Nordamerika,
- b) stärka sina gemensamma insatser för krishantering och kapacitetsuppbyggnad, och ytterligare öka sitt samarbete i detta avseende, även när det gäller EU:s insatser och uppdrag. Parterna ska sträva efter att underlätta deltagande i denna verksamhet, bland annat genom tidiga samråd och utbyte av planeringsinformation när parterna så anser lämpligt.

ARTIKEL 8

Samarbete i multilaterala, regionala och internationella forum och organisationer

1. Parterna delar ett engagemang för multilateralism och för att förbättra effektiviteten inom regionala och internationella forum och organisationer, såsom FN och dess specialiserade organisationer och organ, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato), Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och andra multilaterala forum.
2. Parterna ska upprätthålla effektiva samrådsmekanismer i anslutning till multilaterala forum. I FN ska parterna, utöver de befintliga dialogerna om mänskliga rättigheter och demokrati, inrätta permanenta samrådsmekanismer vid FN:s råd för mänskliga rättigheter, FN:s generalförsamling, FN:s kontor i Wien och på andra ställen, beroende på vad som är lämpligt och efter överenskommelse mellan parterna.
3. Parterna ska också sträva efter att samråda om val för att söka effektiv representation i multilaterala organisationer.

AVDELNING IV

EKONOMISK OCH HÅLLBAR UTVECKLING

ARTIKEL 9

Dialog och globalt ledarskap i ekonomiska frågor

Parterna, som inser att hållbar globalisering och ökat välbefinnande endast kan uppnås genom en öppen världsekonomi grundad på marknadsprinciper, effektiv reglering och starka globala institutioner, ska sträva efter att

- a) visa sitt ledarskap när det gäller att främja en sund ekonomisk politik och sund ekonomisk förvaltning, både nationellt och genom sina regionala och internationella engagemang,
- b) föra en regelbunden politisk dialog på hög nivå om makroekonomiska frågor, inklusive med företrädare för centralbanker när så är lämpligt, i syfte att samarbeta i frågor av gemensamt intresse,
- c) uppmuntra effektiv dialog och effektivt samarbete vid rätt tillfälle om globala ekonomiska frågor av gemensamt intresse i multilaterala organisationer och forum där parterna deltar, exempelvis G7, G20, Internationella valutafonden (IMF), Världsbanken och Världshandelsorganisationen (WTO).

ARTIKEL 10

Främja frihandel och öka investeringarna

1. Parterna kommer att samarbeta i syfte att främja en hållbar ökning och utveckling av handel och investeringar mellan dem till ömsesidig nytta, i enlighet med ett övergripande avtal om ekonomi och handel.
2. Parterna ska sträva efter att samarbeta i syfte att ytterligare stärka WTO som det effektivaste ramverket för ett starkt, inkluderande och regelbaserat globalt handelssystem.
3. Parterna ska fortsätta sitt tullsamarbete.

ARTIKEL 11

Samarbete på skatteområdet

För att stärka och utveckla sitt ekonomiska samarbete ska parterna följa och tillämpa principerna om god förvaltning på skatteområdet, dvs. öppenhet, informationsutbyte och undvikande av skadlig skattepraxis inom ramen för OECD:s forum om skadlig skattepraxis och unionens uppförandekod för företagsbeskattning, beroende på vad som är tillämpligt. Parterna ska sträva efter att samarbeta för att främja och förbättra det internationella genomförandet av dessa principer.

ARTIKEL 12

Hållbar utveckling

1. Parterna bekräftar sina åtaganden att uppfylla dagens behov utan att äventyra framtida generationers behov. De är medvetna om att ekonomisk tillväxt bör respektera principerna om hållbar utveckling för att kunna vara hållbar på lång sikt.
2. Parterna ska fortsätta att främja ansvarsfull och effektiv användning av resurser och öka medvetenheten om miljöskadors ekonomiska och sociala kostnader och tillhörande inverkan på människors välfärd.
3. Parterna ska fortsätta att uppmuntra ansträngningar att främja hållbar utveckling genom dialog, utbyte av bästa praxis, god förvaltning och sund ekonomisk förvaltning.
4. Parterna delar målet att minska fattigdomen och stödja en ekonomisk utveckling för alla världen över, och ska sträva efter att samarbeta när så är möjligt för att nå det målet.
5. För detta ändamål ska parterna upprätta en regelbunden politisk dialog om utvecklingssamarbete i syfte att förbättra den politiska samordningen av frågor av gemensamt intresse och att förbättra kvaliteten på och effektiviteten hos deras utvecklingssamarbete, i linje med internationellt erkända principer om biståndseffektivitet. Parterna ska samarbeta för att stärka ansvarighet och öppenhet med inriktning på bättre utvecklingsresultat och erkänna vikten av att engagera olika aktörer, däribland den privata sektorn och det civila samhället, i utvecklingssamarbetet.

6. Parterna är medvetna om energisektorns betydelse för ekonomiskt välstånd och internationell fred och stabilitet. De är överens om behovet av att förbättra och diversifiera energiförsörjningen, främja innovation och förbättra energieffektiviteten i syfte att utvidga energins användningsmöjligheter, förbättra energisäkerheten och sörja för hållbar energi till rimligt pris. Parterna ska föra en dialog på hög nivå om energi och fortsätta att samarbeta genom bilaterala och multilaterala kanaler i syfte att stödja öppna och konkurrensutsatta marknader, utbyta bästa praxis, främja vetenskapligt baserad och öppen reglering samt diskutera samarbetsområden om energifrågor.
7. Parterna fäster stor vikt vid skyddet och bevarandet av miljön och erkänner behovet av höga miljöskyddsstandarder i syfte att bevara miljön för kommande generationer.
8. Parterna erkänner det gemensamma globala hot som klimatförändringarna utgör och behovet av att vidta omedelbara och ytterligare åtgärder för att minska utsläppen i syfte att stabilisera koncentrationerna av växthusgaser i atmosfären på en nivå som kan förhindra en farlig antropogen inverkan på klimatsystemet. I synnerhet delar de en gemensam strävan att hitta innovativa lösningar för att begränsa och anpassa sig till konsekvenserna av klimatförändringarna. Parterna är medvetna om att utmaningen är global och ska fortsätta att stödja internationella ansträngningar för ett rättvist, effektivt, heltäckande och regelbaserat system enligt Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) som gäller för alla parter i konventionen, inbegripet samarbete för att gå vidare med Parisavtalet.
9. Parterna ska upprätthålla högnivådialoger om miljön och klimatförändringarna i syfte att utbyta bästa praxis och främja ett effektivt och integrerat samarbete om klimatförändringar och andra frågor som rör miljöskydd.

10. Parterna erkänner vikten av dialog och samarbete på bilateral eller multilateral nivå inom områdena sysselsättning, sociala frågor och anständiga arbetsförhållanden, särskilt mot bakgrund av globaliseringen och demografiska förändringar. Parterna ska bemöda sig om att främja samarbete och utbyte av information samt erfarenheter om sysselsättningsfrågor och sociala frågor. Parterna bekräftar också sitt åtagande att respektera, främja och realisera internationellt erkända arbetsnormer, exempelvis de som avses i Internationella arbetsorganisationens (ILO) deklaration från 1998 om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och uppföljningen av denna.

ARTIKEL 13

Dialog på andra områden av ömsesidigt intresse

Parterna erkänner sitt gemensamma engagemang för att fördjupa och utvidga sitt långvariga engagemang och sitt befintliga samarbete och ska därför sträva efter att, i lämpliga bilaterala and multilaterala forum, uppmuntra expertdialoger och utbyte av bästa metoder på politikområden av gemensamt intresse. Dessa områden inkluderar, men är inte begränsade till, följande: jordbruk, fiske, internationell havspolitik, landsbygdsutveckling, internationella transporter, sysselsättning och kringliggande frågor som vetenskap och teknologi. Där det är lämpligt kan även utbyte av lagstiftningspraxis, regleringspraxis och administrativ praxis samt beslutsprocessen ingå i samarbetet.

ARTIKEL 14

Medborgarnas välbefinnande

1. Parterna ska uppmuntra och underlätta dialog, samråd och om möjligt samarbete om befintliga och nya frågor av ömsesidigt intresse mot bakgrund av att de erkänner vikten av att utvidga och fördjupa sin dialog om och sitt samarbete om olika frågor som påverkar medborgarnas välfärd och det större globala samfundet.
2. Parterna erkänner vikten av konsumentskydd och ska främja utbyte av information och bästa praxis på detta område.
3. Parterna uppmuntrar ömsesidigt samarbete och informationsutbyte om globala hälsofrågor och om beredskap och respons på globala hot mot folkhälsan.

ARTIKEL 15

Samarbete om kunskap, forskning, innovation och kommunikationsteknik

1. Mot bakgrund av betydelsen av ny kunskap för att hantera globala utmaningar, ska parterna fortsätta att uppmuntra samarbete på områdena vetenskap, teknik, forskning och innovation.

2. Parterna, som inser betydelsen av informations- och kommunikationsteknik som centrala delar av det moderna livet och socioekonomisk utveckling, ska sträva efter att på lämpligt sätt samarbeta och utbyta synpunkter på nationella, regionala och internationella strategier på detta område.
3. Parterna inser att ett säkert och stabilt internet med fullständig respekt för grundläggande rättigheter och friheter är en global utmaning, och ska därför sträva efter att samarbeta på bilateral och multilateral nivå genom dialog och utbyte av expertis.
4. Parterna erkänner att användningen av rymdkommunikationssystem blir allt viktigare för att tillgodose deras socioekonomiska och miljömässiga mål samt deras mål på det internationella politikområdet. Parterna ska fortsätta att utveckla sitt samarbete i fråga om utvecklingen och användningen av rymdresurser till stöd för medborgare, företag och statliga organisationer.
5. Parterna ska sträva efter att fortsätta sitt samarbete om statistik, med särskilt fokus på att aktivt främja utbyte av bästa metoder och strategier.

ARTIKEL 16

Främjande av mångfalden av kulturyttringar, utbildning och unga samt kontakter mellan människor

1. Parterna är stolta över de långvariga kulturella, språkliga och traditionella band som har byggt broar av förståelse mellan dem. Transatlantiska förbindelser finns på alla nivåer i samhället och officiella nivåer och följderna av detta förhållande är betydande för de kanadensiska och Europeiska samhällena. Parterna ska sträva efter att uppmuntra dessa förbindelser och att hitta nya sätt att underhålla förbindelser genom personliga kontakter. Parterna ska sträva efter utbyte genom icke-statliga organisationer och tankesmedjor som sammanför ungdomar och andra ekonomiska partner och arbetsmarknadspartner för att utvidga och fördjupa dessa förbindelser och bidra till nya idéer för att lösa gemensamma problem.
2. Parterna, som erkänner de omfattande förbindelserna i fråga om högre utbildning, utbildning, sport, kultur, turism och ungdomars rörlighet som utvecklats mellan dem under årens lopp, välkomnar och uppmuntrar fortsatt lämpligt samarbete när det gäller att utvidga dessa förbindelser.
3. Parterna ska sträva efter att främja mångfalden av kulturyttringar, bland annat genom att på lämpligt sätt främja principerna och målen för Unescos konvention från 2005 om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.
4. Parterna ska sträva efter att uppmuntra och underlätta utbyte, samarbete och dialog mellan sina kulturella institutioner och yrkesverksamma inom denna sektor på lämpligt sätt.

ARTIKEL 17

Återhämtningsförmåga efter katastrofer och katastrofhantering

För att minimera effekterna av naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människor samt för att öka samhällets och infrastrukturens återhämtningsförmåga, bekräftar parterna sitt gemensamma åtagande att främja förebyggande, beredskap, insatser och återställande åtgärder, bland annat genom lämpligt samarbete på bilateral och multilateral nivå.

AVDELNING V

RÄTTVISA, FRIHET OCH SÄKERHET

ARTIKEL 18

Rättsligt samarbete

1. I fråga om straffrättsligt samarbete ska parterna sträva efter att stärka befintligt samarbete om ömsesidig rättslig hjälp och utlämning på grundval av relevanta internationella avtal. Parterna ska också, inom ramen för sina befogenheter och behörigheter, sträva efter att stärka befintliga mekanismer och, när så är lämpligt, överväga att utveckla nya mekanismer för att underlätta det internationella samarbetet på detta område. Detta ska vid behov omfatta anslutning till och genomförande av relevanta internationella instrument samt ett närmare samarbete med Eurojust.

2. Parterna ska, om så är lämpligt och inom ramen för sina respektive behörigheter, utveckla det rättsliga samarbetet på privaträttens område, särskilt när det gäller förhandlingar om, ratificering och genomförande av multilaterala konventioner om civilrättsligt samarbete, inbegripet konventionerna från Haagkonferensen för internationell privaträtt om internationellt rättsligt samarbete och internationella tvister samt skydd av barn.

ARTIKEL 19

Samarbete mot olaglig narkotika

1. Parterna ska, inom ramen för sina befogenheter och behörigheter, samarbeta för att sörja för en balanserad och integrerad hållning i narkotikafrågor. Parterna ska inrikta sina ansträngningar på följande:

- Stärka strukturerna för bekämpning av olaglig narkotika.
- Minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika.
- Hantera de hälsomässiga och sociala följderna av missbruk av olaglig narkotika.
- Maximera effektiviteten hos strukturer som syftar till att minska avledningen av kemiska prekursorer som används för olaglig framställning av narkotika och psykotropa ämnen.

2. Parterna ska samarbeta för att nå dessa mål, exempelvis, om det är möjligt, genom att samordna sina program för tekniskt bistånd och genom att uppmuntra länder som ännu inte har gjort det att ratificera och genomföra de befintliga internationella konventioner om narkotikakontroll som unionen eller medlemsstaterna och Kanada är part i. Parterna ska grunda sina åtgärder på gemensamt överenskomna principer som överensstämmer med relevanta internationella konventioner om narkotikakontroll och ta hänsyn till de övergripande målen i FN:s politiska förklaring och handlingsplan om internationellt samarbete med sikte på en integrerad och balanserad strategi för att angripa narkotikaproblemet i världen från 2009.

ARTIKEL 20

Samarbete om brottsbekämpning och kampen mot organiserad brottslighet och korruption

1. Parterna har gemensamt åtagit sig att samarbeta i fråga om att bekämpa organiserad, ekonomisk och finansiell brottslighet, korruption, förfalskning, smuggling och olagliga transaktioner genom att uppfylla sina ömsesidiga internationella förpliktelser på detta område, bland annat när det gäller ett effektivt samarbete för att återkräva tillgångar eller medel som härrör från korruptionshandlingar.
2. Parterna bekräftar sitt åtagande att utveckla samarbetet mellan brottsbekämpande myndigheter, till exempel genom ett fortsatt samarbete med Europol.

3. Dessutom ska parterna sträva efter att samarbeta i internationella forum för att främja anslutning till och genomförande av FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess tilläggsprotokoll som de båda är parter i.
4. Parterna ska också sträva efter att på lämpligt sätt främja genomförandet av FN:s konvention mot korruption, bland annat genom en stark översynsmekanism, med beaktande av principerna om öppenhet och deltagande från det civila samhället.

ARTIKEL 21

Penningtvätt och finansiering av terrorism

1. Parterna är medvetna om behovet av att samarbeta för att förhindra att deras finansiella system används för att tvätta vinningen av alla former av brottslig verksamhet, inbegripet narkotikahandel och korruption, samt för att bekämpa finansiering av terrorism. Samarbetet omfattar förverkande av tillgångar eller medel som härrör från brottslig verksamhet, inom ramen för parternas respektive rättsliga ramar och lagstiftningar.
2. Parterna ska utbyta relevant information på lämpligt sätt inom ramen för sina respektive rättsliga ramar och lagstiftningar och genomföra lämpliga åtgärder för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, i enlighet med rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder mot penningtvätt och standarder som antagits av andra relevanta internationella organ som är verksamma inom området.

ARTIKEL 22

It-brottslighet

1. Parterna inser att it-brottslighet är ett globalt problem som kräver globala lösningar. Parterna ska därför stärka samarbetet för att förebygga och bekämpa it-brottslighet genom utbyte av information och praktiska kunskaper, i enlighet med deras respektive rättsliga ramar och lagstiftning. Parterna ska sträva efter att samarbeta, när så är lämpligt, för att ge hjälp och stöd till andra stater i utvecklingen av effektiv lagstiftning, politik och praxis för att förebygga och bekämpa it-brottslighet oavsett var den äger rum.
2. Parterna ska, på lämpligt sätt och inom ramen för sina respektive rättsliga ramar och lagstiftningar, utbyta information på olika områden, bland annat utbildning av utredare av it-brott, utredning av it-brott och digital kriminalteknik.

ARTIKEL 23

Migration, asyl och gränsförvaltning

1. Parterna bekräftar sitt åtagande att samarbeta och utbyta synpunkter inom ramen för sina respektive lagar och andra författningar på områdena migration (inbegripet laglig migration, irreguljär migration, människohandel, migration och utveckling), asyl, integration, visering och gränsförvaltning.

2. Parterna delar målet om viseringsfrihet för resor mellan unionen och Kanada för samtliga deras respektive medborgare. Parterna ska samarbeta och göra sitt yttersta för att så snart som möjligt slopa visumkravet för resor mellan sina territorier för alla medborgare med giltigt pass.

3. Parterna enas om att samarbeta för att förebygga och kontrollera irreguljär migration. För detta ändamål ska följande gälla:

- a) Kanada ska återta alla sina medborgare som olagligen befinner sig på en medlemsstats territorium, på begäran av den senare och, om inte annat anges i ett särskilt avtal, utan ytterligare formaliteter.
- b) Varje medlemsstat ska återta alla sina medborgare som olagligen befinner sig på Kanadas territorium, på begäran av den senare och, om inte annat anges i ett särskilt avtal, utan ytterligare formaliteter.
- c) Medlemsstaterna och Kanada ska förse sina medborgare med lämpliga resehandlingar för detta ändamål.
- d) Parterna ska sträva efter att inleda förhandlingar om ett särskilt avtal för att fastställa förpliktelser när det gäller återtagande, vilket också ska innefatta frågan om återtagande av medborgare från tredjeland och statslösa personer.

ARTIKEL 24

Konsulärt skydd

1. Kanada ska göra det möjligt för EU-medborgare att i Kanada få skydd av varje medlemsstats diplomatiska och konsulära myndigheter, om den medlemsstat de är medborgare i saknar en tillgänglig fast representation i Kanada.
2. Medlemsstaterna ska göra det möjligt för kanadensiska medborgare att på varje medlemsstats territorium, om Kanada saknar en tillgänglig fast representation inom den medlemsstatens territorium, få skydd av diplomatiska och konsulära myndigheter tillhörande någon annan stat som Kanada har utsett.
3. Punkterna 1 och 2 syftar till att utesluta alla krav på anmälan och godkännande som annars skulle kunna gälla för att tillåta att unionen eller kanadensiska medborgare företräds av en annan stat än den där de är medborgare.
4. Parterna ska årligen se över hur punkterna 1 och 2 fungerar administrativt.

ARTIKEL 25

Skydd av personuppgifter

1. Parterna erkänner behovet av att skydda personuppgifter och ska sträva efter att samarbeta för att främja strikta internationella standarder.
2. Parterna erkänner vikten av att skydda grundläggande rättigheter och friheter, bland annat rätten till personlig integritet när det gäller skyddet av personuppgifter. I detta syfte ska parterna åta sig att, inom ramen för sina respektive lagar och andra författningar, respektera de åtaganden som de gjort i samband med dessa rättigheter, även när de förhindrar och bekämpar terrorism och andra allvarliga brott som är av gränsöverskridande art, däribland organiserad brottslighet.
3. Parterna ska fortsätta att samarbeta inom ramen för sina respektive lagar och andra författningar på bilateral och multilateral nivå genom dialog och utbyte av expertis, beroende på vad som är lämpligt, i fråga om skydd av personuppgifter.

AVDELNING VI

POLITISK DIALOG OCH SAMRÅDSMEKANISMER

ARTIKEL 26

Politisk dialog

Parterna ska sträva efter att stärka sin dialog och sina samråd på ett effektivt och pragmatiskt sätt för att stödja sina förbindelser som ständigt utvecklas, för att utveckla sitt samarbete och för att främja sina gemensamma intressen och värderingar genom sina multilaterala engagemang.

ARTIKEL 27

Samrådsmekanismer

1. Parterna ska engagera sig i en dialog genom löpande kontakter, utbyten och samråd som omfattar följande:

- a) Toppmöten för stats- och regeringscheferna, årligen eller enligt överenskommelse mellan parterna, växelvis i unionen och i Kanada.
- b) Möten på utrikesministernivå.

- c) Samråd på ministernivå om politiska frågor av ömsesidigt intresse.
- d) Samråd mellan tjänstemän på högre och lägre nivå om frågor av ömsesidigt intresse eller genomgångar och samarbete om viktigare inhemsk eller internationell utveckling.
- e) Främjande av utbyte av delegationer från Europaparlamentet och det kanadensiska parlamentet.

2. Gemensam ministerkommitté

- a) En gemensam ministerkommitté inrättas härmed.
- b) Den gemensamma ministerkommittén
 - i) ersätter den transatlantiska dialogen,
 - ii) har delat ordförandeskap mellan Kanadas utrikesminister och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik,
 - iii) har möte en gång per år, eller efter överenskommelse om omständigheterna så kräver,
 - iv) antar sin egen dagordning, sina egna regler och arbetsordning,
 - v) fattar beslut med godkännande av båda parter,

- vi) får en årlig rapport från den gemensamma samarbetskommittén om läget i förbindelserna och gör därmed sammanhängande rekommendationer om den gemensamma samarbetskommitténs arbete, bland annat om nya områden för framtida samarbete och om lösning av tvister som uppkommit vid tillämpningen av detta avtal,
- vii) består av representanter från parterna.

3. Gemensam samarbetskommitté

- a) Parterna ska inrätta en gemensam samarbetskommitté.
- b) Parterna ska se till att den gemensamma samarbetskommittén
 - i) rekommenderar prioriteringar när det gäller parternas samarbete,
 - ii) följer utvecklingen av parternas strategiska förbindelser,
 - iii) utbyter åsikter och lämnar förslag om frågor av gemensamt intresse,
 - iv) lämnar rekommendationer för ökad effektivitet och synergieffekter mellan parterna,
 - v) ser till att detta avtal fungerar väl,

- vi) lämnar en årlig rapport till den gemensamma ministerkommittén om förbindelsen som parterna ska offentliggöra, vilket sägs i punkt 2 b vi i denna artikel,
 - vii) korrekt beaktar alla frågor som parterna hänskjuter till kommittén inom ramen för detta avtal,
 - viii) inrättar underkommittéer som ska bistå kommittén i dess arbete; dessa underkommittéer bör dock inte överlappa organ som inrättats inom ramen för andra avtal mellan parterna,
 - ix) beaktar situationer där en part anser att dess intressen har skadats eller skulle kunna påverkas negativt av beslutsprocesser inom samarbetsområden som inte regleras genom ett särskilt avtal.
- c) Parterna ska se till att den gemensamma samarbetskommittén sammanträder en gång per år, växelvis i unionen och Kanada, att särskilda sammanträden i kommittén hålls på begäran av någon av parterna, att ordförandeskapet för kommittén delas mellan en högre tjänsteman från Kanada och en högre tjänsteman från unionen, och att kommittén kommer överens om sina egna kommittédirektiv, inklusive deltagarobservation.
- d) Den gemensamma samarbetskommittén ska bestå av företrädare för parterna, med vederbörlig hänsyn till främjande av effektivitet och ekonomi vid fastställandet av nivåer på deltagande.
- e) Parterna är överens om att den gemensamma samarbetskommittén kan begära att kommittéer och liknande organ som inrättats enligt befintliga bilaterala avtal mellan parterna lämnar regelbundna rapporter till den gemensamma samarbetskommittén om sin verksamhet som en del av en pågående, omfattande översikt av förhållandet mellan parterna.

ARTIKEL 28

Fullgörande av skyldigheter

1. I en anda av ömsesidig respekt och samarbete som kommer till uttryck i detta avtal ska parterna vidta de allmänna eller särskilda åtgärder som krävs för fullgörandet av deras skyldigheter enligt detta avtal.
2. Om några frågor eller meningsskiljaktigheter skulle uppkomma vid tillämpningen eller tolkningen av detta avtal, ska parterna stärka sina ansträngningar att samråda och samarbeta för att lösa dessa frågor inom lämpliga tidsramar och i vänskaplig anda. På begäran av endera parten ska frågor eller meningsskiljaktigheter hänskjutas till den gemensamma samarbetskommittén för ytterligare diskussion och undersökning. Parterna kan också gemensamt besluta att hänskjuta dessa frågor till särskilda underkommittéer som rapporterar till den gemensamma samarbetskommittén. Parterna ska se till att den gemensamma samarbetskommittén eller den utsedda underkommittén sammanträder inom rimlig tid för att försöka lösa eventuella meningsskiljaktigheter vid genomförandet eller tolkningen av detta avtal genom så snar kommunikation som möjligt, en grundlig undersökning av de faktiska omständigheterna, inklusive expertrådgivning och vetenskapliga belägg beroende på vad som är lämpligt, och en effektiv dialog.
3. Parterna, som bekräftar sitt starka gemensamma engagemang för mänskliga rättigheter och icke-spridning, anser att en särskilt allvarlig och väsentlig kränkning av de skyldigheter som beskrivs i artiklarna 2.1 och 3.2 kan behandlas som ett särskilt brådsakande fall. Parterna anser att för att en situation ska utgöra en "särskilt allvarlig och väsentlig kränkning" av artikel 2.1, ska dess allvar och karaktär vara av exceptionellt slag såsom en statskupp eller grova brott som hotar freden, säkerheten och välbefinnandet för det internationella samfundet.

4. Om en situation som inträffar i ett tredjeland kan anses likvärdig i fråga om allvar och art med ett särskilt brådskande fall, ska parterna sträva efter att hålla brådskande samråd på begäran av endera parten för att diskutera situationen och överväga möjliga åtgärder.

5. För den osannolika och oväntade händelse att ett särskilt brådskande fall inträffar på en parts territorium, kan endera parten vända sig till den gemensamma ministerkommittén i ärendet. Den gemensamma ministerkommittén får begära att den gemensamma samarbetskommittén ska hålla brådskande samråd inom 15 dagar. Parterna ska tillhandahålla den relevanta information och dokumentation som krävs för en noggrann genomgång och en snabb och effektiv lösning på situationen. Om den gemensamma samarbetskommittén inte kan lösa situationen, kan den hänskjuta ärendet till den gemensamma ministerkommittén för skyndsam handläggning.

6. a) I ett särskilt brådskande fall där den gemensamma ministerkommittén inte är i stånd att lösa situationen, kan endera parten besluta att tillfälligt upphäva bestämmelserna i detta avtal. I unionen krävs enhällighet för ett sådant beslut. I Kanada fattas ett sådant beslut av Kanadas regering i enlighet med landets lagar och andra författningar. En part ska utan dröjsmål informera den andra parten skriftligen om beslutet och ska tillämpa det för den minimiperiod som krävs för att lösa frågan på ett sätt som är godtagbart för parterna.

b) Parterna ska fortlöpande övervaka utvecklingen av den situation som ligger till grund för det beslutet och som kan ligga till grund för andra lämpliga åtgärder som vidtas utanför ramen för detta avtal. Den part som åberopar det tillfälliga upphävandet eller andra åtgärder ska dra tillbaka dem så snart det är befogat.

7. Dessutom erkänner parterna att en särskilt allvarlig och väsentlig kränkning av mänskliga rättigheter eller icke-spridning, enligt definitionen i punkt 3, också kan tjäna som grund för att avsluta det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan EU och Kanada i enlighet med artikel 30.9 i det avtalet.

8. Detta avtal ska inte påverka tolkningen eller tillämpningen av andra avtal mellan parterna. Framförallt ska inte bestämmelserna om tvistlösning i detta avtal ersätta eller på något sätt påverka bestämmelserna om tvistlösning i andra avtal mellan parterna.

AVDELNING VII

SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL 29

Säkerhet och röjande av information

1. Detta avtal ska inte tolkas så att det påverkar unionens, medlemsstaternas eller kanadensiska lagar och andra författningar om allmänhetens tillgång till officiella dokument.

2. Inget i detta avtal ska tolkas som en skyldighet för en part att lämna ut information om denna part anser att det strider mot dess väsentliga säkerhetsintressen att lämna ut informationen.

ARTIKEL 30

Ikraftträdande och uppsägning

1. Parterna ska meddela varandra när de har avslutat de interna förfaranden som krävs för att detta avtal ska kunna träda i kraft. Avtalet ska träda i kraft den första dagen i månaden efter dagen för det sista meddelandet.
2. Trots vad som sägs i punkt 1 ska unionen och Kanada tillämpa delar av avtalet provisoriskt, enligt den här punkten, i avvaktan på avtalets ikraftträdande och i enlighet med deras respektive tillämpliga interna förfaranden och lagstiftning.

Den provisoriska tillämpningen börjar den första dagen i den andra månaden efter den dag då unionen och Kanada till varandra anmält följande:

- a) I fråga om unionen: att de förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts, med angivande av vilka delar av detta avtal som ska tillämpas provisoriskt.
 - b) I fråga om Kanada: att de förfaranden som är nödvändiga för detta ändamål har slutförts, med bekräftelse av godkännande av de delar av avtalet som ska tillämpas provisoriskt.
3. Vardera parten får säga upp avtalet genom skriftlig anmälan till den andra parten. Uppsägningen får verkan sex månader efter en sådan anmälan.

ARTIKEL 31

Ändring

Parterna får ändra detta avtal genom skriftlig överenskommelse. Ändringen träder i kraft den första dagen i månaden efter dagen för det sista meddelande genom vilket parterna till varandra anmält att alla nödvändiga interna förfaranden för ikraftträdandet av ändringarna har slutförts.

ARTIKEL 32

Meddelanden

Parterna ska överlämna alla meddelanden som görs i enlighet med artiklarna 30 och 31 till generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd och Kanadas ministerium för utrikesfrågor, handel och utveckling eller deras respektive efterträdare.

ARTIKEL 33

Territoriell tillämpning

Detta avtal ska tillämpas, å ena sidan, på de territorier där de fördrag som Europeiska unionen grundas på är tillämpliga och i enlighet med de villkor som fastställs i de fördragen, och, å andra sidan, i Kanada.

ARTIKEL 34

Definition av parterna

I detta avtal avses med *parterna* Europeiska unionen eller dess medlemsstater, eller Europeiska unionen och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive befogenheter, å ena sidan, och Kanada, å andra sidan.

Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, lettiska, litauiska, kroatiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska språken, vilka alla texter är lika giltiga.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta avtal.